

Thiếu tướng LÊ THANH SƠN -

Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân Từ anh du kích trở thành vị tướng đất Tây Đô

TRẦN HIẾU

Thiếu tướng Lê Thanh Sơn, Anh hùng LLVT nhân dân (thứ ba từ trái qua) tiếp nhận kỷ vật kháng chiến của đồng đội.

Ảnh: Nguyễn Thắng

Rạo rức đón xuân, tôi đến gia đình Thiếu tướng Lê Thanh Sơn (Ba Ngay) anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân (LLVTND), nguyên Tỉnh đội trưởng tỉnh đội Cần Thơ, khi mặt trời vừa lên cao, là thời điểm ông cũng vừa lao động xong buổi sáng ở ngoài vườn trở vào nhà. Ông ân cần tiếp chúng tôi như người thân đi xa mới về, biết được lý do đến gặp ông, ngậm ly trà cho sáng khoái rồi bồi hồi kể lại.

Từ anh du kích trở thành vị tướng đất Tây Đô

Chiến tranh đã lùi xa, nhưng, ký ức trong ông về những năm tháng hào hùng cùng đồng đội chiến đấu bảo vệ quê hương vẫn còn vẹn nguyên, ông nhớ kỹ từng trận đánh, những lần quần nhau với địch. Sinh năm 1940 trong một gia đình giàu truyền thống cách mạng tại xã

Vinh Hòa, huyện Gò Quao, tỉnh Kiên Giang, cha ông hoạt động bí mật bị địch bắt giam đến 1960 được thả tự do, nhưng chúng cứ theo dõi, gây khó khăn cho gia đình, nên gia đình phải sơ tán về huyện Phong Điền - Cần Thơ sinh sống. Ở đây cũng gần đồn bót của địch, hàng ngày chứng kiến bọn địch đi càn quét, tàn sát người dân vô tội. Từ đó ông đã xin nhập ngũ nhưng bị chỉ huy bộ đội “chê nhỏ”, nên ông xin vào đội du kích của xã Trường Long. Sau hơn 1 tháng, ông được làm Tiểu đội trưởng chỉ huy trận đấu chiến đấu thắng lợi đó là: Sáng hôm ấy ông cùng 2 chiến sĩ mang theo 2 khẩu súng (1 cábin, 1 trường mát) ra sát bờ kinh. Cả 3 người leo lên cây gừa de ra bờ sông phục kích chờ toán lính từ đồn Vàm Bi đi tuần hướng ra Phong Điền, đến trưa thì xuất hiện 3 tên địch đến gần, ông nổ súng, một tên chết ngay tại chỗ, 2 tên còn lại chạy thực mạng về đồn Vàm Bi (huyện Phong Điền, Cần Thơ), ta thu được một khẩu súng cábin. Giữa năm 1960, ông chỉ huy đánh vào đồn Vàm Bi, lực lượng du kích xã Trường Long vừa đánh vừa vận động gia đình binh sĩ thuyết phục họ bỏ đồn rút chạy, ta thu được 20 khẩu súng, bắt 2 tên địch. Thời gian làm du kích không lâu nhưng có nhiều kỷ niệm, ông rất thích đánh kiểu du kích vì chủ yếu “lấy ít địch nhiều, “lấy nhỏ thắng lớn”, lực lượng mình không cần đông, nguy trang tốt thì phục kích giết giặc gọn lẹ lắm”. Cuối tháng 12/1960, ông vinh dự được đứng vào hàng ngũ của Đảng. Gần 1 năm tham gia du kích xã, ông cùng đồng đội tiêu diệt hàng chục tên địch. Đây là bước đệm đầu tiên để ông vào bộ đội trở thành vị chỉ huy Đại đội 23, rồi làm chỉ huy trưởng Tiểu đoàn Tây Đô I, rồi Tỉnh đội trưởng. Trong kháng chiến chống Mỹ cũng có nhiều kỷ niệm đặc biệt là tham gia đánh chặn viện tại kinh xáng Lái Hiếu - huyện Phụng Hiệp - Hậu Giang. Ngày 18/8/1964, địch cho tiểu đoàn bảo an của tiểu khu Phong Dinh đi dọc 2 bờ kinh xáng Lái Hiếu đến cứu nguy cho đồn Cây Dương bị ta bao vây. Phía ta, có 3c

(c23, c28 và c31) thuộc d Tây Đô - Cần Thơ tham gia chiến đấu, trong đó ông làm b trưởng b3, c23, đúng 17 giờ cùng ngày địch đi lọt vào đội hình phục kích của ta, c28 chặn đầu, c23 cắt chúng ra thành nhiều đoạn, c31 đánh cận chiến diệt số đông ở giữa đội hình, số sống sót chạy xuống mé kinh, trung đội của ông tha hồ mà bắn bọn này làm chúng chết la liệt, riêng ông ném 1 quả lựu đạn vào tốp địch đang loay hoay quanh gốc tre, diệt trên 10 tên. Tiểu đoàn bảo an của địch bị chết và bị thương trên 300 tên, bắt sống 15 tên, thu 45 súng các loại. Trận đánh này, tiểu đội 7, c23 được đặt tên “Tiểu đội dao nhọn”. Chiến dịch Mậu Thân 1968, ông là Chính trị viên c23 Tiểu đoàn Tây Đô. Đúng giờ giao thừa Tiểu đoàn Tây Đô chia làm 3 mũi tiến vào thị xã Cần Thơ, ông đi mũi chủ yếu đánh vào cơ quan đầu não của Dinh Tỉnh trưởng Phong Dinh (Cần Thơ) và Bộ Tư lệnh Vùng IV chiến thuật. Tuy bị địch phản kích quyết liệt, nhưng đơn vị ông vẫn chiến đấu kiên cường, vừa chiến đấu, vừa giúp nhân dân chợ Mít Này đập lúa để bảo vệ tài sản cho bà con. Mồ hôi, máu, nước mắt quân dân Cần Thơ đã hòa vào nhau trong những ngày hào hùng năm đó... Hơn 45 ngày đêm bám trụ trong nội thành đơn vị ông đã sống bằng quyết tâm và sự chở che của bà con. Kể đến đây ông bùi ngùi nói giọng nhỏ lại: “Ngày xuất kích, Tiểu đoàn ông có gần 600 quân nhưng kết thúc tấn công đợt 1 chỉ còn chưa tới 100 người”. Chúng tôi nhìn nhau, mặt buồn rười rượi. Phải nói rằng: Cuộc Tổng tiến công và nổi dậy Tết Mậu Thân 1968 tuy có một số cán bộ, chiến sĩ hy sinh anh dũng, nhưng đã giáng một đòn nặng nề vào ý chí xâm lược của Mỹ, tạo thế thắng lợi chính trị cho ta trên bàn đàm phán tại Paris. Trong chiến dịch Hồ Chí Minh, ông cũng đi trong mũi chủ yếu vào tận Dinh tỉnh trưởng buộc tên chỉ huy cao nhất (chuẩn tướng Mạch Văn Trường) Tư lệnh sư đoàn 21 ra lệnh cho toàn sư đoàn buông súng đầu hàng, giải phóng hoàn toàn TP. Cần Thơ, góp phần giải phóng hoàn toàn miền Nam,

thống nhất đất nước. Ông còn chỉ huy bộ đội LLVT tỉnh Cần Thơ giúp bạn Campuchia và được phong hàm Thiếu tướng năm 1978 được Nhà nước tuyên dương AHLLVTND, nghỉ hưu năm 2001 (đơn vị d Tây Đô 2 lần Anh hùng LLVT Nhân dân).

Nặng nợ với đồng đội

Mỗi năm, đón thêm một cái Tết thanh bình, lòng ông lại nghèn nghẹn nhớ về đồng đội cũ, nên ông đã tập hợp thành lập Ban Liên lạc (BLL) CCB Tiểu đoàn Tây Đô do ông làm trưởng Ban; các thành viên BLL là những người nguyên chỉ huy, lãnh đạo Tiểu đoàn Tây Đô các thời kỳ, có tâm huyết, nhiệt tình trách nhiệm. Sau khi được quyết định thành lập BLL đã tập hợp 1.625 đồng đội nghỉ hưu, phục viên, xuất ngũ về sinh sống khắp các tỉnh, thành Tây Nam bộ và một phần Đông Nam bộ, đến 2019 là 3.625 đồng đội. Trước hết BLL CCB Tiểu đoàn Tây Đô triển khai đi tìm hiểu về đời sống kinh tế của anh chị em. Nhờ đi khảo sát mới biết được đời sống của họ gặp rất nhiều khó khăn túng thiếu do sức khỏe hạn chế, thiếu vốn, thiếu tư liệu sản xuất, nhiều đồng chí không có đất đai, nhà cửa, rất cần sự giúp đỡ của chính quyền và xã hội; Được sự quan tâm của Tỉnh ủy, UBND Mặt trận Tổ quốc tỉnh Cần Thơ (nay là thành phố Cần Thơ), tỉnh Hậu Giang, Sóc Trăng và các doanh nghiệp giúp đỡ cho nguồn vốn để BLL CCB Tiểu đoàn Tây Đô xây cất nhà “nghĩa tình đồng đội”. Ngay năm đầu thành lập (2002) đã vận động được 100 triệu đồng, xây cất 04 căn nhà; trong đó căn nhà đầu tiên xây dựng cho đồng chí Tư Nhâm ở xã Trường Long Tây, huyện Châu Thành A, nguyên cán bộ trung đội của d Tây Đô. Phát huy năm đầu thắng lợi, năm thứ hai và dần dần đến năm thứ 15 cả BLL cùng đi vận động lãnh đạo các tỉnh và các mạnh thường quân để năm sau xây dựng bàn giao số lượng cao hơn năm trước; cứ như thế hàng năm được ủng hộ ngày càng nhiều, mỗi năm đều xây dựng hàng chục căn nhà, có năm lên đến gần 100 căn, trị giá hàng trăm triệu đồng; tùy

theo thời điểm, số tiền cho mỗi căn nhà khác nhau, ban đầu thì thấp (8 triệu đồng/căn), về sau cao hơn (15 triệu/căn, rồi 22 triệu, 30 triệu, 50 triệu, thậm chí có trường hợp 100 triệu/căn. Kỷ niệm 17 năm, ngày thành lập (2002 - 2019), BLL CCB Tiểu đoàn Tây Đô vui mừng bàn giao trọn vẹn 1.023 căn nhà cho đồng đội. Ngoài ra BLL còn xây cất hàng chục căn nhà cho những người đã từng đùm bọc, chở che cho mình trong kháng chiến, cắt nướm ruột của mình, đưa người thân giao cho Tiểu đoàn Tây Đô đánh giặc, góp phần giúp cho Tiểu đoàn Tây Đô làm nên những chiến công hiển hách.

Cũng thời gian này, ông và BLL còn vận động trong hội viên CCB mỗi người đóng góp 50 ngàn đồng, nhờ lãnh đạo huyện Tân Hiệp - Kiên Giang cho khu đất hơn 200m² trong nghĩa trang huyện Tân Hiệp tổ chức quy tập 48 hài cốt liệt sĩ đưa về an táng và xây mộ tập thể tại đây được khang trang, chu đáo.

Điều đáng quý trọng ở ông và các đồng chí trong BLL CCB Tiểu đoàn Tây Đô là dùng tiền lương hưu cá nhân chi cho mọi hoạt động đi lại hay mua văn phòng phẩm, quay phim, chụp ảnh, tổ chức lễ khởi công, lễ khánh thành bàn giao nhà đều là tự lực. Hơn nữa, ông còn cho mượn nhà, đất để làm trụ sở cho BLL hoạt động.

Mười bảy mùa xuân, đem về 1.023 căn nhà cho đồng đội là niềm vui lớn của đời ông; tuy năm nay đã bát tuần nhưng vẫn tích cực hăng hái hoạt động để mỗi mùa xuân mới thêm nhiều ngôi nhà mới và nhiều món quà mới cho đồng đội, chúng tôi rất khâm phục và học tập những người “nghỉ hưu”, nhưng “hưu”, chứ không “nghỉ”, mà ngày đêm vẫn quan tâm chăm lo cho đồng đội, nặng nợ với đồng đội, đó là vị tướng đất Tây Đô Ba Ngay, Anh hùng LLVT Nhân dân. Với thành tích đó, BLL CCB Tiểu đoàn Tây Đô được UBND TP. Cần Thơ tặng 03 Bằng khen và Trung ương Hội CCB Việt Nam tặng 02 Bằng khen.